

Громадська спілка - це громадське об'єднання, засновниками якого є юридичні особи приватного права, а членами (учасниками) можуть бути юридичні особи приватного права та фізичні особи.

«Головна ідея полягає у створенні належних правових та організаційних умов для створення, реєстрації та діяльності громадських об'єднань, які є основою активного громадянського суспільства, партнером держави в усіх сферах розвитку країни», - сказала М.Ставнійчук.

За її словами, Закон насамперед враховує Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи стосовно правового статусу неурядових організацій у Європі №СМ/Рес(2007)14. Безумовно, зазначила Радник Президента, Закон також враховує національний досвід у цій сфері і відповідає потребам розвитку громадянського суспільства на сучасному етапі розвитку України.

Серед ключових новацій Закону Марина Ставнійчук відзначила норми, що випливають зі змісту та суті положень статті 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, зокрема права на свободу об'єднання.

Вона звернула особливу увагу на те, що у Законі спрощені процедури реєстрації та вперше запроваджений механізм безоплатної реєстрації громадських об'єднань, терміни реєстрації скорочені до 7 робочих днів, а строки легалізації - до 5 днів.

Дещо змінилися принципи діяльності об'єднань громадян (зникли, наприклад, принципи рівності і рівноправності членів об'єднань). Стаття 3 Закону визначає засади утворення і діяльності громадських об'єднань: добровільність, самоврядування, вільний вибір території діяльності, рівність перед законом, відсутність майнового інтересу їх членів (учасників), прозорість, відкритість і публічність. Законом надається тлумачення основного змісту кожного з цих принципів, що в цілому, на нашу думку, є позитивним, оскільки з практичним тлумаченням принципів нерідко виникали проблеми в правозастосовчій практиці.

Самоврядування передбачає право членів (учасників) громадського об'єднання самостійно здійснювати управління діяльністю громадського об'єднання відповідно до його мети (целей), визначати напрями діяльності, а також невтручання органів державної влади, інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування в діяльність громадського об'єднання, крім випадків, визначених законом.

Закон розширив права громадських організацій і деталізував їх. До вже існуючих прав Законом додано право громадських об'єднань зі статусом юридичної особи здійснювати відповідно до закону підприємницьку діяльність безпосередньо, якщо це передбачено статутом громадського об'єднання, або через створені у порядку, передбаченому законом, юридичні особи (товариства, підприємства), якщо така діяльність відповідає меті (целям) громадського об'єднання та сприяє її досягненню. Відомості про здійснення підприємницької діяльності громадським об'єднанням включаються до Реєстру громадських об'єднань. Втім, питання про оподаткування доходів від такої діяльності залишається відкритим.

Таким чином, новий закон «зрушив кригу» в площині пострадянського правового регулювання діяльності об'єднань громадян і, незважаючи на деякі прогалини, істотно удосконалив законодавство в даній сфері, роблячи реалізацію конституційного права на свободу об'єднання більш доступною, впорядкованою і багатогранною.

ЗАГАЛЬНОТЕОРИТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА

Семенішина І.М., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: викладач кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС Юрковська Л.Г.

Політичні права громадян України є пріоритетними у системі конституційних прав і свобод людини й громадянина. Політичні права і свободи громадян України – це конституційно визначена міра можливої

політичної поведінки особи, насамперед, участі у безпосередньому народовладді, здійсненні державної влади і місцевого самоврядування, в яких особа виступає передовсім як громадянин України, учасник суспільно-владних відносин.

До політичних прав і свобод людини і громадянина традиційно відносять право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації (ст. 36); право громадян України брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати та бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування (ст. 38); право громадян України збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації (ст. 39); право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування (ст. 40).

Особливістю політичних прав і свобод людини і громадянина є те, що, за винятком права на об'єднання в неполітичні організації і права на індивідуальні та колективні звернення, вони належать виключно громадянам України, які досягли 18 років і набули повної правосуб'єктності.

Ще однією особливістю політичних прав і свобод громадян України є високий ступінь їх гарантованості не лише на національному, а й на міжнародному рівні. Рівень гарантованості політичних прав і свобод постійно піддається моніторингу з боку впливових міжнародних організацій (ООН, ЄС, Рада Європи та ін.) і свідчить про рівень демократії в Україні.

Найбільш узагальненим і системоутворюючим є право громадян України брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати та бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування (ст. 38 Конституції України). По суті це право закріплює гарантовану можливість для громадян України брати участь у здійсненні безпосереднього народовладдя, державної влади та місцевого самоврядування.

Наступним важливим політичним правом громадян України є право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації (ст. 36) для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, що визначені в ст. 37 Конституції України та чинному законодавстві України.

Таким чином, права, свободи й обов'язки людини й громадянина, закріплені в Конституції України, їх широта, реальність, гарантованість виражають не тільки фактичний та юридичний статус особи у суспільстві, а й суть діючої в країні демократії, соціальні можливості, закладені в самому суспільному ладі. Вони – показники зрілості суспільства, його досягнень, своєрідна «візитна картка». Увесь арсенал громадянських, економічних, соціальних, політичних і культурних прав, свобод та обов'язків має служити дальшому розвитку демократії й соціальному прогресові України.

ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Паламарчук В.В., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: викладач кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС Юрковська Л.Г.

Поняття екологічних прав в Україні формувалося протягом другої половини ХХ століття. Стимулами цього процесу були: загострення екологічної кризи у країнах Європи та Америки, зростаюча конкуренція за природні ресурси між країнами, активність світового «зеленого» руху та, нарешті – Чорнобильська катастрофа.

Екологічні права становлять нову групу прав, які вперше були зафіксовані в Україні Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» у 1991 р.